

2/2.1 Kontrole okresowe przeprowadzane po każdej, co najmniej dwutygodniowej przerwie w działalności oświatowej

Zbliżający się koniec sierpnia to sygnał dla dyrektorów szkół do przeprowadzenia obowiązkowej kontroli stanu technicznego obiektów szkolnych. Obowiązek ten wynika z rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 grudnia 2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach. Zgodnie z § 3 ww. rozporządzenia, jeżeli przerwa w działalności oświatowej trwa, co najmniej 2 tygodnie, dyrektor dokonuje kontroli obiektów pod kątem zapewnienia bezpiecznych i higienicznych warunków korzystania z tych obiektów. Do końca wakacji powinny zakończyć się w szkole wszelkie remonty, okresowe konserwacje, prace porządkowe i doposażanie obiektu. Dyrektor odpowiedzialny za ich przeprowadzenie w tym okresie powinien przystąpić do oceny przygotowania obiektu przed rozpoczynającym się rokiem szkolnym. Elementy obiektu które należy poddać kontroli to między innymi: wejścia na teren szkoły, teren szkoły, ogrodzenie terenu, stan zewnętrzny budynków, stan pomieszczeń ich wyposażenie, ciągi komunikacyjne (korytarze, klatki schodowe, schody), sale lekcyjne, warsztaty, laboratoria i pracownie, sale gimnastyczne, boiska sportowe, pomieszczenia higieniczno-sanitarne, strychy, poddasza, piwnice, kotłownie, kuchnie, maszyny i urządzenia techniczne, instalacje elektryczne, instalację piorunochronną, instalację gazową, grzewczą i wentylacyjną, instalację wodno-kanalizacyjną oraz zabezpieczenie przeciwpożarowe. Podczas kontroli wymienionych elementów obiektów budowlanych należy szczególnie zwrócić uwagę na:

Obowiązkowa
kontrola
obiektów
szkolnych

Elementy
obiektu

Wejścia na teren szkoły – przy drodze w pobliżu obiektów szkolnych powinny znajdować się znaki drogowe ograniczające prędkość oraz znaki drogowe typu „Uwaga Szkoła”. Jeśli jest to możliwe należy wnioskować o progi ograniczające prędkość lub o zwężenie drogi albo umieszczenie dodatkowych znaków poziomych na jezdni. W miarę możliwości szlaki komunikacyjne powinny być kierowane na ulicę o najmniejszym natężeniu ruchu.

■ **Teren szkoły**
– definicja

Teren szkoły – stan ogrodzenia terenu szkoły, stan techniczny bram i furtek w ogrodzeniu (uszkodzenia mechaniczne, korozje, wystające niebezpieczne elementy, bramy i furtki na posesję nie mogą otwierać się na zewnątrz działki). Teren szkoły powinien posiadać równą nawierzchnię dróg wewnętrznych, przejść, dojeżdż, boisk, oraz sprawną instalację do odprowadzania ścieków i wody deszczowej. Szczególną uwagę należy zwrócić na studzienki kanalizacyjne czy są zakryte odpowiednimi pokrywami lub trwale zabezpieczone w inny sposób. Należy sprawdzić czy urządzenia placów, gier i zabaw są w dobrym stanie technicznym odpowiednio zakonserwowane. Teren szkolny powinien być właściwie oświetlony. Powinna na nim być wyznaczona część rekreacyjna dla uczniów, część gospodarcza, obiekty sportowe oraz drogi dojazdowe. Należy w szczególności zwrócić uwagę na stan techniczny takich elementów jak ławki parkowe, fontanny, kosze uliczne, latarnie, cokoły, donice i inne. Na otwartych obiektach sportowych należy zwrócić uwagę na stan nawierzchni asfaltowej (zalecana jest nawierzchnia sportowa typu sztuczna trawa), stan techniczny bramek, koszy i innych niezbędnych do przeprowadzenia zajęć z wychowania fizycznego elementów sportowych usytuowanych na szkolnych boiskach.

Stan zewnętrzny budynku – stan elewacji budynku, ubytki i pęknięcia, stolarka drzwiowa i okienna, stan pokrycia da-

chowego, kominów. W szczególności należy zwrócić uwagę na stan gzymsów, balkonów, rynien i innych elementów budynku stwarzających zagrożenie oderwania się od budynku. Kontrola obejmować będzie też stan schodów prowadzących do wejścia do budynku, pochylni i podjazdów do budynku (powinny być one wykonane z materiału antypoślizgowego o fakturowej powierzchni i zaopatrzone w poręcze).

Drogi pożarowe – do obiektów szkoły powinny być zapewnione drogi pożarowe umożliwiające dojazd do obiektu o każdej porze roku jednostekom straży pożarnej. Drogi pożarowe to drogi o utwardzonej nawierzchni, odpowiednio oznakowane pożarniczymi tablicami informacyjnymi. Wyjścia ewakuacyjne pomieszczeń obiektu powinny być połączone z drogą pożarową utwardzonym dojściem o szerokości nie mniejszej niż 1,5 m.

Drogi pożarowe
– definicja

Stan pomieszczeń i wyposażenia budynku – wejście do budynku szkoły winno być łatwe do zlokalizowania, jeśli jest wiele wejść, wejście główne winno być odpowiednio oznakowane. Wejście do budynku powinno zapewniać kontrolę osób wchodzących do szkoły istotnym zatem jest odpowiednie usytuowanie portierni, dyżurki szkolnej, zalecany jest też elektroniczny system monitoringu, telewizja przemysłowa. Jeżeli w szkole występują miejsca niebezpieczne powinny być oznakowane i zabezpieczone. Pomieszczenia, do których nie mają wstępu osoby postronne i uczniowie powinny także być oznakowane i zabezpieczone. Obiekty szkoły powinny być przyjazne dla osób niepełnosprawnych (pochylnie, podjazdy, odpowiednio szerokości wejść do obiektu, sytuowanie obiektów małej architektury, funkcjonalne przestrzenie korytarze, windy, itp.) Należy sprawdzić czy plan ewakuacyjny szkoły został umieszczony w odpowiednim miejscu.

Drogi ewakuacyjne – należy dokonać sprawdzenia stanu dróg ewakuacyjnych a w szczególności zapewnieniu bezpiecznej pożarowo obudowy i wydzielenia dróg ewakuacyjnych, zapewnieniu dostatecznej ilości i szerokości wyjść ewakuacyjnych; zachowaniu dopuszczalnej długości, szerokości i wysokości przejść oraz dojść ewakuacyjnych; stanu oświetlenia ewakuacyjnego na drogach ewakuacyjnych bez dostępu światła dziennego.

Salę lekcyjną – należy zwrócić uwagę na prawidłowe oświetlenie, wentylację i ogrzewanie. Sprawdzić czy liczba miejsc – stanowisk dla uczniów jest wystarczająca, a rozmieszczenie mebli i sprzętów jest prawidłowe. Stanowiska pracy powinny być dostosowane do warunków antropometrycznych uczniów. Wyposażenie placówki oświatowej powinno mieć odpowiednie atesty lub certyfikaty.

Kontrole
pracowni

Warsztaty, laboratoria i pracownie – sprawdzamy czy w pracowniach informatycznych stanowiska pracy przy monitorach ekranowych są zorganizowane i wyposażone zgodnie z przepisami, czy w pracowniach, warsztatach, salach gimnastycznych, siłowniach wywieszane są regulaminy porządkowe, określające zasady pracy i zachowania się uczniów. Urządzenia techniczne i maszyny muszą być zaopatrzone w instrukcje bezpieczeństwa. Pomieszczenia szkoły a w szczególności pokój nauczycieli wychowania fizycznego, kierownika internatu oraz kuchnia powinny być wyposażone w apteczki zaopatrzone w środki niezbędne do udzielenia pierwszej pomocy i instrukcję o zasadach udzielania tej pomocy.

Przechowywanie substancji i preparatów chemicznych – należy sprawdzić czy preparaty i substancje chemiczne przechowywane są w odpowiednich pojemnikach opatrzonych napisami zawierającymi nazwę substancji lub preparatu oraz informującymi o niebezpieczeństwie dla zdrowia i od-

powiednio zabezpieczone przed dostępem uczniów. Należy sprawdzić czy w szkole są karty charakterystyk substancji niebezpiecznych. Sprawdzamy czy są odpowiednie warunki do przeprowadzania doświadczeń i pokazów chemicznych.

Obiekty sportowe, sala gimnastyczna – należy sprawdzić czy urządzenia sportowe zapewniają bezpieczne korzystanie z nich, czy bramki i kosze do gry oraz inne urządzenia, których przemieszczanie się może stanowić zagrożenie dla zdrowia zamocowane są na stałe. Sprawdzamy stan techniczny sprzętu i wyposażenia Sali gimnastycznej tj. drabinki gimnastyczne, skrzynie, kozły, odskocznie, ławeczki, równoważnie itp. Dokonujemy sprawdzenia lamp i okien pod kontem ich zabezpieczenia przed stłuczeniem. Jeżeli w miejscu przeprowadzania zajęć z wychowania fizycznego są filary, grzejniki i inne wystające elementy mogące powodować zagrożenie dla ćwiczących należy je zabezpieczyć np. zakrywając je materacami.

Obiekty
sportowe – co
kontrolować

Pomieszczenia higieniczno-sanitarne – urządzenia sanitarne powinny być sprawne technicznie i zawsze utrzymywane w czystości. Powinny być dostępne dla osób niepełnosprawnych.

Poddasze – należy sprawdzić stan więźby dachowej, czy nie ma przecieków, sprawdzamy wyjścia na dach i dojścia do kominów.

Piwnice – w szczególności zwrócić należy uwagę na zacieki i plamy na murach jeśli występują może być to początek występowania grzyba. W przypadku lokalizacji w piwnicy zaworów wodnych należy sprawdzić czy jest do nich dostęp, czy są oznakowane oraz ocenić ich stan techniczny.

Piwnice – co
kontrolować

Instalacja elektryczna – należy sprawdzić dostęp do głównego wyłącznika prądu, zamknięcia i oznakowanie skrzynek

bezpiecznikowych oraz zabezpieczenie tablic rozdzielczych prądu. W salach i innych pomieszczeniach sprawdzamy czy osprzęt elektryczny nie jest uszkodzony. Sprawdzamy kiedy były robione badania i pomiary instalacji elektrycznej.

Instalacja gazowa – należy sprawdzić kiedy był przeprowadzany ostatni przegląd okresowy instalacji gazowej, czy główny zawór gazu jest oznakowany, czy w pomieszczeniach gdzie są używane urządzenia zasilane gazem zapewniona jest odpowiednia wentylacja.

Instalacja wodno-kanalizacyjna – należy sprawdzić dostęp do głównego zaworu wody, czy nie ma widocznych przecieków i plam na murach mogących świadczyć o uszkodzeniu instalacji.

Instalacja piorunochronna, przewody kominowe, wentylacyjne i dymowe – sprawdzamy czy są aktualne badania i pomiary instalacji piorunochronnej, przewodów kominowych, dymowych, wentylacyjnych.

Przygotowanie
budynku do
roku szkolnego
– listy kontrolne

Przeprowadzając okresową ocenę stanu przygotowania szkoły do rozpoczęcia roku szkolnego pomocnym narzędziem będzie sporządzenie list kontrolnych, w których powinny być zawarte następujące pytania:

- 1) Czy plan ewakuacji szkoły lub placówki umieszczony jest w widocznym miejscu w sposób zapewniający łatwy do niego dostęp?
- 2) Czy drogi ewakuacyjne oznaczone są w sposób wyraźny i trwały?
- 3) Czy Szkoła posiada instrukcję bezpieczeństwa pożarowego i czy jest ona aktualizowana?
- 4) Czy Szkoła posiada instrukcję postępowania na wypadek zgłoszenia podłożenia ładunku wybuchowego?

- 5) Czy w ostatnich dwóch latach miało miejsce praktyczne sprawdzenie warunków i organizacji ewakuacji?
- 6) Czy prace remontowe, naprawcze i instalacyjne w pomieszczeniach szkoły lub placówki przeprowadza się pod nieobecność w tych pomieszczeniach uczniów?
- 7) Czy przeprowadzane w Szkole prace niebezpieczne pod względem pożarowym są w odpowiedni sposób zabezpieczone?
- 8) Czy teren szkoły lub placówki jest ogrodzony?
- 9) Czy zapewniono właściwe oświetlenie terenu szkoły lub placówki?
- 10) Czy nawierzchnie dróg, przejść, boisk są równe?
- 11) Czy instalacja do odprowadzania ścieków i wody deszczowej jest sprawna?
- 12) Czy otwory kanalizacyjne, studzienki i inne zagłębienia są trwale zabezpieczone pokrywami, zasuwami lub w inny sposób?
- 13) Czy szlaki komunikacyjne wychodzące poza teren szkoły lub placówki zabezpieczone są przed bezpośrednim wyjściem na jezdnię?
- 14) Czy urządzenia higieniczno-sanitarne są utrzymywane w czystości i w stanie pełnej sprawności technicznej?
- 15) Czy w pomieszczeniach zapewniono właściwe:
  - oświetlenie?
  - wentylację?
  - ogrzewanie?
- 16) Czy sprzęty, z których korzystają podopieczni dostosowane są do wymogów ergonomii?
- 17) Czy nabywane wyposażenie posiada wymagane atesty lub certyfikaty?
- 18) Czy kuchnie i jadalnie utrzymywane są w czystości?